

BROŽURA PRO MĚSTSKÉ ČÁSTI

JAK MŮŽE ÚMČ
NAPOMOCI LOKÁLNÍ
INTEGRACI CIZINCŮ?

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

INTEGRAČNÍ
CENTRUM
PRAHA

Projekt Integrační centrum Praha X, registrační číslo
CZ.12.01.02/00/23_008/0000007, je spolufinancován Evropskou
unií a z rozpočtu Ministerstva vnitra České republiky.

NA ÚVOD...

Integrační centrum Praha, o.p.s. (ICP) se již přes 11 let věnuje oblasti integrace cizinců, v rámci které se mimo jiné zaměřuje i na úzkou spolupráci s městskými částmi, kde počty cizinců každým rokem rostou. Městské části jsou velice důležitými aktéry na poli integrace cizinců a mohou svými aktivitami značnou měrou přispět k nejlepšímu soužití cizinců a majority a k tomu, aby se cizinci lépe orientovali v české společnosti.

Tato brožura by měla sloužit městským částem, které chtějí realizovat integrační aktivity, případně se v možnostech těchto aktivit pouze zorientovat. Brožura může být inspirací pro vedení MČ, vedoucí odborů či samotné úředníky. Může být také podnětem již aktivních MČ k nápadům na nové aktivity. Nechybí zde informace o službách ICP, příklady dobré praxe z MČ, které se již tématem integrace intenzivněji zabývají, či informace o tom, s jakými subjekty nebo institucemi může městská část spolupracovat.

Je nám jasné, že každá městská část funguje odlišně. Pokud by vás zajímal podrobnější popis integračních aktivit, další příklady dobré praxe nebo doporučení vhodných integračních aktivit přímo pro Vaši MČ, neváhejte se obrátit na specialistku síťování z ICP na e-mailu sitovani@icpraha.com nebo na tel. +420 777 867 861.

JAK MŮŽETE NAPOMOCI INTEGRACI CIZINCŮ

Aktivita úřadů městských částí je pro oblast integrace cizinců klíčová a lokální integrace cizinců by bez zájmu samotných ÚMČ nemohla existovat.

DESET VĚCÍ, KTERÝMI ÚMČ NAPOMŮŽE INTEGRACI CIZINCŮ

1) Zřízení pracovníka / kontaktní osoby pro agendu cizinců

- koordinace a realizace integračních aktivit MČ v oblasti integrace cizinců
- spolupráce s dalšími odbory úřadu, předávání kontaktů a dobré praxe
- komunikace s MHMP, ICP, OAMP MV ČR a NNO ve vztahu k dané problematice
- informování o službách, akcích či metodikách relevantních pro příslušné agendy ÚMČ či organizace zřizované MČ
- účast na Regionální poradní platformě a Poradní platformě MČ a MHMP

2) Meziodborová spolupráce na ÚMČ

- vzájemná aktivní spolupráce, informovanost a předávání zkušeností relevantních odborů na ÚMČ (sociální odbor, odbor školství, živnostenský odbor, OSPOD, odbor kultury, tiskový odbor apod.)

3) Vytvoření pracovní skupiny zabývající se problematikou cizinců

- pro aktéry integrace na dané MČ - úředníci, NNO, školy, policie
- vzájemné předávání informací, zkušeností, aktuálních témat, aktivit vhodných pro cizince (i majoritu) apod.
- běžně se schází 2-4x ročně

4) Překládání informačních materiálů o postupech úřadu při vyřizování věcí

- seznam potřebných dokladů a dokumentů při vyřizování žádostí, důležitá sdělení např. o poplatcích za psa, svozu odpadů apod.

5) Zvyšování odborných znalostí odborníků (úředníci, pedagogové)

- semináře, přednášky, workshopy, školení

6) Využívání služeb interkulturních pracovníků a propagace služeb NNO

- interkulturní pracovníky může ÚMČ zaměstnávat pro své potřeby nebo využívat interkulturních pracovníků NNO
- propagace služeb NNO (např. prostřednictvím letáků) jako je sociální a právní poradenství nebo kurzy ČJ

7) Realizace integračních aktivit

- integrační aktivity pro cizince i pro majoritu - viz. níže v brožuře
- aktivity se dají hradit z dotačních programů MV ČR, MHMP a dalších

8) Zpřístupnění webu cizincům

- obecné informace pro cizince vč. odkazů na ICP, vícejazyčné (AJ,UKR, RU,VIET) podstránky s tématy, která cizinci nejčastěji řeší
- přidání "vlaječek" od Google Translator na web MČ (bezplatná služba)
- slovo starosty/starostky ve více jazykových mutacích

9) Informování v radničních novinách

- informování o aktivitách a projektech ÚMČ v oblasti integrace cizinců
- informování o službách ICP, magistrátním webu www.metropolevsech.eu, aplikaci Prager apod.
- články a důležitá sdělení (např. o poplatcích za psa, svozu odpadů atd.) ve více jazykových mutacích
- rozhovory s aktivními cizinci žijícími na MČ

10) Spolupráce s neziskovými organizacemi

- realizace integračních aktivit, překlady, interkulturní práce

TIP: využívání služeb interkulturních pracovníků, zpřístupnění webu cizincům, informování v radničních novinách, vytvoření pracovní skupiny či spolupráce s neziskovými organizacemi jsou aktivity, které může MČ realizovat za minimální finanční náklady. Rádi vám poradíme, jak na to.

PŘÍKLADY INTEGRAČNÍCH AKTIVIT ÚMČ

Některé MČ se integraci cizinců věnují již řadu let a mají dobře propracovaný systém rozmanitých integračních aktivit. Zdroje na tato integrační opatření MČ získávají například prostřednictvím tzv. projektů obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni (MV ČR) a také z dotačních programů MHMP. Dále pak vyčleňují městské části pro tuto agendu finance ze svého rozpočtu.

Při vytváření **plánu integračních aktivit** je žádoucí spolupráce více odborů úřadů, aby se pokryly různé potřeby cizinců či majority. Integrační aktivity MČ pak nejsou jednostranně zaměřené, jsou více rozmanité a mají tak i větší šanci pro získání dotací.

Níže uvádíme oblasti integračních aktivit i s **konkrétními příklady**.

1) Monitoring situace cílové skupiny a předávání zkušeností

Každá MČ má svá specifika, a to i v oblasti integrace cizinců. Pokud je cílová skupina cizinců dobře zmapovaná a aktéři integrace na MČ (odbory úřadu, školy, neziskové organizace, samotní cizinci atd.) mají prostor pro předávání zkušeností, proces integrace je mnohem snadnější a lépe uchopitelný.

- Analýza zaměřující se na oblast cizinců (*počty, rozmístění a národnost cizinců, děti ve školách, rizikové lokality, soužití mezi majoritou a cizinci apod.*)
- Pracovní skupiny a setkání (*pořádání pracovních skupin či setkání, na kterých se probírá a monitoruje problematika ohledně integrace cizinců*)

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE Z MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ

- MČ Praha 4 realizuje **“Pedagogickou pracovní skupinu k integraci cizinců”**, která je určená pro pedagogické pracovníky místních škol, kteří pracují s **děťmi s OMJ**. Představují se zde aktivity, které MČ nabízí pedagogům v rámci projektu obcí MV ČR “Žijeme na čtyřce společně” a vzniká zde prostor pro získávání dobré praxe a předávání zkušeností.
- MČ Praha 3, 11, 13 a 14 mají **pracovní skupinu speciálně zaměřenou na téma integrace cizinců na MČ**.

2) Kurzy českého jazyka

Znalost úředního jazyka je pro úspěšné začlenění cizinců do české společnosti zásadní. Pro děti je navíc nezbytností pro studium na ZŠ, SŠ a VŠ. Znalost jazyka je zároveň podmínkou pro získání trvalého pobytu, potažmo českého občanství.

- Kurzy českého jazyka pro děti i dospělé
- Doučování českého jazyka
- Prázdninové intenzivní kurzy ČJ pro děti
- Konverzační klub

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE Z MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ

- MČ Praha 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14 a další zajišťují na svém území **kurzy českého jazyka pro děti či dospělé cizince**. Po kurzech je na území Prahy velká poptávka dalece převyšující nabídku a kurzy jsou kapacitně zaplněny velice rychle. Kurzy se mohou pojmout mnoha způsoby - prezenčně nebo online, semestrální nebo intenzivní výukou, pro začátečníky nebo pokročilé, zaměřené na uplatnění na trhu práce aj. Mnoho kurzů je doplněno také o přiblížení českých reálií, zvyklostí a pravidel. Městské části při pořádání kurzů spolupracují s ZŠ a MŠ, NNO nebo knihovnami.
- MČ Praha 4 pořádá **kurzy praktického českého jazyka** pro matky a mladé ženy. V lekcích se probírají praktická témata jako například: prohlídka u gynekologa, návštěva praktického lékaře, účast na třídní schůzce či další praktické tipy a rady.

3) Zlepšení orientace v českém prostředí

“Jiný kraj, jiný mrav” - život v Česku má své zákony, nepsaná pravidla a specifika, kterým jiné národnosti nemusejí rozumět. Podpora sociokulturní vzdělanosti a lepší orientace v otázkách práv a povinností cizinců značně napomáhá integraci do českého prostředí.

- Kurzy sociokulturní orientace (probíhají na různá témata, která pomáhají cizincům k orientaci v českém prostředí - zápis dětí do školy, porod v ČR, založení živnostenského oprávnění, podání daňového přiznání apod.)
- Kurzy českých reálií a historie

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE Z MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ

- MČ Praha 3 zvyšovala předpoklady **mladých lidí z Ukrajiny ve věku 15 – 19 let** pro studium na střední či vysoké škole v ČR. Toho se snažili dosáhnout **intenzivní jazykovou průpravou a výukou znalostí českých reálií**.

- MČ Praha 14 pravidelně pořádá **kurzy sociokulturní orientace**, které jsou několikrát do roka organizovány formou odborných přednášek. Na těch získají cizinci nejdůležitější informace související s pobytem na území ČR, se vzděláním dětí a dospělých, se sociálními službami a kulturně-historickými tématy. Pro zajištění odbourání komunikační bariéry a umožnění přístupu k informacím cizincům, kteří plyně neovládají český jazyk, jsou kurzy v případě zájmu ze strany účastníků **tlumočeny do jejich mateřského jazyka**.

4) Přiblížení ÚMČ cizincům žijícím na jejím území

Cizinci by měli rozumět službám úřadu pro občany, měli by mít přístup k informacím a také přehled o společensko-kulturním dění na MČ, která je jejich bydlištěm. V tom jim však často brání neznalost českého jazyka i institucionálního prostředí.

- Interkulturní / komunitní pracovník (mohou tlumočit i překládat)

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE Z MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ

- MČ Praha 3, 4, 7, 9, 11, 13 a 14 mají své **vlastní interkulturní / terénní pracovníce pro cizince** (např. pro vietnamskou či ruskou + ukrajinskou komunitu). Interkulturní pracovníci se často věnují tlumočení a doprovodům, komunitní práci v terénu, komunikaci na sociálních sítích či překladům textů. Cílem je zajistit zjišťování potřeb migrantů, propojení komunity migrantů s veřejnou správou a dalšími lokálními aktéry, službami a aktivitami.
- MČ Praha 3, 10, 11, Kolovraty a další v souvislosti s válkou na Ukrajině zřídili pracovní pozici **“koordinátor pomoci ukrajinským uprchlíkům”**. Koordinátoři pomáhají klientům s tlumočením, poskytováním informací i s jednáním s veřejnými institucemi.

5) Propojení cizinců a majority

Utváření vzájemných vztahů mezi majoritou a cizinci patří k prioritám při integraci cizinců. Cílovou skupinou integrace je i majoritní společnost, neboť integrace je proces oboustranný. V zájmu zajištění harmonického soužití a prevence vzniku napětí mezi cizinci a majoritou je potřeba podporovat aktivity, které je propojí. Může se jednat o akce pro děti, dospělé či seniory - a to z řad cizinců i Čechů. Propagační materiály na tyto akce by měly být ve více jazykových mutacích. Na organizaci integračních akcí je možné spolupracovat s dalšími lokálními subjekty (viz. str. 11).

- Kulturní a komunitní akce
- Přednášky
- Workshopy
- Procházky
- Výstavy
- Příměstské tábory

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE Z MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ

- Několik městských částí pořádá **multikulturní festivaly**, které se snaží propojit cizince s majoritou a podpořit sousedské setkávání. Jedná se například o festival “Poznejme se, sousedé” na MČP3, “Přeci jen jsme sousedé” na MČP4, “Vidím, slyším, chutnám svět” na MČP8, “Barevná devítka” na MČP9, “Svět v Hostivaři” na MČP15 nebo “Jablkobraní” na MČ Libuš.
- MČ Praha 12 pořádá **“Festival ZE MĚ MY”**, který podporuje **začleňování žáků cizinců prostřednictvím aktivit** týkajících se země, ze které žáci pocházejí. Koordinátorem projektu v roce 2023 byla ZŠ Zárubova. Základní filozofií a integračním prvkem je vytváření podnětného multikulturního prostředí kolektivů tříd a celé školy. Metody projektové výuky umožňují všem žákům (a zejména cizincům) odstraňovat jazykovou bariéru a posilovat komunikační, sociální, pracovní a další kompetence.
- MČ Praha 4 organizuje akci zaměřenou na **propojení českých Vánoc a oslavu vietnamského nového lunárního roku**. Na akci se vzájemně představují zvyklosti a tradice české i vietnamské komunity.
- MČ Praha 4 pořádá **integrační příměstský tábor „Žlutásek“** pro české, vietnamské a ukrajinské děti ve věku 3-15 let. V rámci této aktivity proběhly 4 turnusy během července a srpna 2023. Tábor funguje s důrazem na **zvýšení kvality znalosti českého jazyka** a nenásilnou a pohodovou integraci dětí cizinců do české majority. Program je zaměřen na kreativní činnost, pohybové aktivity a všeobecné vzdělávací programy hravou formou. **Další integrační příměstské tábory** pořádá například MČ Praha 3, 12, 13 nebo 14.

6) Zvyšování odborných a interkulturních znalostí osob, které pracují s cizinci

Přímá práce s cizinci je mnohdy náročná kvůli jazykovým a sociokulturním rozdílům. Zvyšování znalostí je nápomocné např. úředníkům, ředitelům škol či pedagogům.

- Odborné semináře, přednášky, workshopy pro úředníky

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE Z MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ

- Městské části často využívají **odborného školení úředníků v oblasti integrace cizinců**. ICP nabízí v této oblasti vzdělávání formou tematických bloků, které jsou zaměřeny např. na obecné informace o cizincích v ČR, interkulturní rozdíly a specifika komunit nebo kazuistiky - konkrétní životní situace cizinců a jejich řešení.
- Na MČ Praha 4 **vzdělávají učitele s pomocí dvousemestrálního kurzu k výuce češtiny jako cizího jazyka**. Kurz je zaměřen na prohloubení znalostí z oblasti metodiky a didaktiky. Učitelé se naučí využívat při výuce češtiny jako cizího jazyka jak klasické metody, tak různé netradiční přístupy.

7) Informování veřejnosti

Cizinci často nemají dobrou znalost českého jazyka a je velice přínosné, pokud městská část přináší informace směrem k cizincům i v jiných jazykových mutacích.

- Informace pro cizince na webových stránkách MČ nebo v radničních novinách
- Překlady informačních materiálů úřadu, překlady formulářů apod.
- Překlady plakátů na akce MČ

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE Z MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ

- MČ Praha 3, 7, 11, 12, 13 a další mají **na svém webu základní informace o úřadě a aktivitách**, které úřad nabízí cizincům. Tyto informace jsou přeloženy do více jazykových mutací, např. do angličtiny, ruštiny, ukrajinštiny či vietnamštiny. Díky tomu zpřístupňují informace o činnosti úřadu pro občany, kteří dobře neovládají český jazyk.
- Na MČ Praha 7 a 11 funguje **rubrika pro cizince v radničních novinách MČ**, která se zaměřuje na podporu informovanosti cizinců MČ v anglickém a ukrajinském jazyce. Zveřejňují se zde důležité informace z úřadu nebo pozvánky na různé akce.

- MČ Praha 12 nebo 13 financují z dotačních projektů také administraci a **překlady internetové stránky městské části, resp. podstránky pro cizince.**
- MČ Praha 7, 11 a 14 provozuje **profil na facebooku ve vietnamštině**, jelikož sociální sítě jsou nejrychlejším způsobem šíření informací mezi obyvatele. Komunikaci skrze sociální sítě zajišťuje interkulturní pracovníce. Informuje vietnamskou komunitu o společenských aktivitách, provozu vzdělávacích institucí (školy a školky), jazykových kurzech a jazykových zkouškách pro trvalý pobyt, nabytí českého občanství apod.

JAK AKTIVITY FINANCOVAT?

Dotační program HMP pro oblast integrace cizinců

- každý rok vyhlašovaný program otevřený i pro MČ (lhůta pro podávání žádostí většinou začátkem října – vyhlášení výsledků nejpozději v březnu dalšího roku)
- informace k dotačnímu programu najdete [na tomto odkazu](#)

Dotační titul MV ČR Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni

- určené pro obce, města a městské části
- cílem je poskytnout impuls i podporu k vytvoření vlastní integrační strategie
- všechny potřebné informace naleznete [na tomto odkazu](#)
- projekty obcí v hl. m. Praha realizovaly v roce 2023 např. MČ Praha 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14 a Praha Libuš

Vlastní zdroje úřadů městských částí

- U výše uvedených dotačních programů je třeba kofinancování ze strany ÚMČ
- ÚMČ samozřejmě může své integrační aktivity financovat i ze svého rozpočtu

PRACOVNÍ SKUPINA NA MČ

Každému úřadu městské části doporučujeme **zavedení pravidelné pracovní skupiny (PS)** k tématu **integrace cizinců na lokální úrovni**. Jedná se o efektivní a bezplatný způsob, jak se může ÚMČ systematicky zabývat cílovou skupinou cizinců.

Jaké jsou cíle pracovní skupiny?

- **Monitoring** cílové skupiny cizinců na MČ
- **Zasíťování** aktérů, kteří s cizinci na MČ přicházejí do kontaktu (v rámci úřadu nebo i mimo něj)
- Zlepšení **informovanosti** napříč aktéry, předávání aktualit nebo sdílení příkladů **dobré praxe** - např. nastavení komunikační strategie pro CS, zlepšení celkové informovanosti o CS napříč úřadem MČ
- Řešení témat spojených s cílovou skupinou, **hledání řešení**
- Navrhování **aktivit k podpoře integrace cizinců** na MČ a aktivit napomáhajících k soužití cizinců a majority
- Předávání informací o cílové skupině směrem **k vedení MČ**
- **Zjišťování potřeb** CS na dané MČ ve vztahu k MČ (i z důvodu podporování vzájemného soužití)

Tipy pro fungování PS:

- Pracovní skupinu je vhodné zavést **pouze pro cílovou skupinu cizinců**. Na některých městských částech spadají cizinci do pracovní skupiny společně se sociokulturně vyloučenými občany (lidé bez domova, drogově závislí), což není efektivní.
- Důležité je **personální složení** PS - může se jednat o komornější pracovní skupinu složenou převážně z úředníků a zástupců NNO, lze ale také přizvat zástupce škol, DDM, knihovny, komunitních center, Policie ČR apod. (viz. str. 11 této brožury).
- V pracovní skupině by měl být někdo, kdo má **vedení pracovní skupiny** na starosti - např. osoba odpovědná za integraci cizinců na MČ. Ideální je úzká spolupráce s radním zodpovědným za tuto oblast či jeho aktivní účast.
- Doporučujeme **na začátku provést monitoring** toho, co vše víte o cizincích žijících na vaší MČ - jejich počet (vč. dětí s OMJ ve školách), využívání služeb úřadu, jak se zapojují do komunitního života, jaké služby jim můžete nabídnout, jaké jsou jejich potřeby apod.
- Velmi dobrým nástrojem je **SWOT analýza**, která pomůže identifikovat silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby spojené s agendou cizinců na dané MČ.
- Na fungování PS je možné získat **finanční podporu** (např. na koordinátora PS) z dotačních programů MV ČR nebo MHMP.
- V ICP existuje pozice **specialistky síťování**, která navštěvuje pracovní skupiny MČ zaměřené na cílovou skupinu cizinců. Má tedy dobrý přehled o fungování těchto skupin a je možné se s ní propojit ohledně pomoci s rozběhnutím nové pracovní skupiny nebo poskytnutím metodické podpory.

S KÝM JAKO MČ SPOLUPRACOVAT

Ministerstvo vnitra a Magistrát hl. m. Prahy

Na MV ČR i MHMP funguje odbor/oddělení zaměřené na agendu integrace cizinců. Tyto instituce mohou pomoci financovat MČ aktivity na podporu integrace cizinců skrze své dotační programy. Zároveň také poskytují prostor pro síťování i předávání zkušeností a jsou nápomocné v celkovém nastavování i realizaci agendy.

Meziodborová spolupráce napříč úřadem

Agenda integrace cizinců se na úřadech městských částí nějakým způsobem dotýká téměř všech odborů, především pak odboru sociálního, školského, živnostenského, ale třeba i odboru kultury či odboru komunikace / PR. Je proto vhodné, aby se k agendě přistupovalo komplexně v rámci celého úřadu. Ideální pro tento účel je vytvoření pracovní skupiny zaměřené na cizince.

Spolupráce s jinými MČ

Spolupráce a komunikace mezi MČ je velice nápomocná při předávání zkušeností, příkladů dobré praxe a inspirace pro aktivity. Především správní obvody by měly v agendě integrace cizinců komunikovat s dalšími MČ.

ICP a další neziskové organizace

V ČR existuje velké množství neziskových organizací zaměřených na téma integrace cizinců. Tyto organizace mají dlouholeté zkušenosti a jsou cennými partnery MČ nejen při realizaci aktivit nebo poskytování svých služeb.

Základní a mateřské školy

Počty dětí a žáků s OMJ na MŠ a ZŠ stále více stoupají. Proto je třeba, aby se odbory MČ (především odbory školství) tomuto tématu intenzivně věnovaly a spolupracovaly navzájem. Dalšími vhodnými partnery v této oblasti jsou nezisková organizace META nebo Národní pedagogický institut ČR.

Kulturní centra a kulturní domy (zřizované MČ)

Městské části mohou pořádat velké množství aktivit pro cizince i majoritu ve spolupráci s kulturními centry a domy - viz. strana 7) Propojení cizinců a majority.

Domy dětí a mládeže, knihovny

Také domy dětí a mládeže či knihovny mohou být partnery při realizaci aktivit na podporu integrace cizinců, především pak pro aktivity zaměřené na děti (např. doučování či výuka ČJ). Tyto aktivity mohou samy realizovat, nebo alespoň poskytovat prostory pro realizaci.

DŮLEŽITÉ ODKAZY A DOKUMENTY

Důležité odkazy

- Web ICP www.icpraha.com
- Web Magistrátu hl. m. Prahy pro cizince i odborníky - www.metropolevsech.eu a facebooková stránka <https://www.facebook.com/metropolevsech>
- Web MV ČR pro cizince i odborníky www.cizinci.cz
- Web NPI ČR <https://cizinci.npi.cz/>
- Web META o.p.s <https://www.inkluzivniskola.cz/>
- [Seznam NNO včetně zaměření organizace a kontaktů](#)
- [Seznam interkulturních pracovníků](#)
- [Seznam organizací migrantů a částečně organizací národnostních menšin](#)
- [Video a dokument](#), které vysvětlují základní pojmy související s migrací a s využitím statistických dat je zasadit do kontextu.

Důležité dokumenty

- [Manuál lokální integrace migrantů v ČR \(Sdružení pro Integraci a migraci\)](#)
- [Integrace migrantů jako strategická výzva pro obce \(Multikulturní centrum Praha\)](#)
- [Mainstreaming integrace cizinců na úrovni MČ \(Člověk v tísni\)](#)
- [Jak komunikovat s veřejností o migraci a integraci \(Člověk v tísni\)](#)
- [Koncepce hlavního města Prahy pro oblast integrace cizinců](#)
- [Další podpůrné dokumenty](#) k oblasti integrace cizinců najdete na webu MHMP

Pokud držíte v ruce tuto brožuru vytištěnou a rádi byste získali lepší přístup k výše uvedeným odkazům, stáhněte si brožuru v online verzi. Najdete ji na našem webu - www.icpraha.com/ke-stazeni v sekci "Materiály pro odbornou veřejnost".

INTEGRAČNÍ CENTRUM PRAHA

- **Integrační centrum Praha, o.p.s. (ICP)** bylo v roce 2012 založeno hlavním městem Praha jako **koordinátor, realizátor a iniciátor integračních aktivit v Praze**.
- Naše služby jsou financovány Evropskou unií, rozpočtem Ministerstva vnitra a hlavního města Prahy. Z toho důvodu jsou poskytovány **bezplatně**.
- Nabízíme pomoc cizincům, kteří na území ČR pobývají legálně a dlouhodobě.
- V případě dalších skupin cizinců jsme schopni zprostředkovat kontakt na jiné neziskové organizace.
- V ICP mluvíme **anglicky, rusky, ukrajinsky, vietnamsky, čínsky a arabsky**.

Pobočky ICP

- **Centrála Praha 1: Žitná 51, Praha 1 (metro I.P.Pavlova/Muzeum)**
- **Pobočka Praha 13: Zázvorkova 2007/6, Praha 13 (metro Lužiny)**
- **Pobočka Praha 14: Kučerova 727/3, Praha 14 (metro Černý Most)**

Co nabízíme odborné veřejnosti

- Tlumočení při komunikaci s cizinci
- Spolupráci a podporu pro městské části v rámci agendy integrace cizinců
- Přehledné brožury a letáky pro cizince v několika jazykových mutacích
- Propojování s aktéry na poli integrace cizinců v Praze
- Vzdělávání odborníků v interkulturních kompetencích a znalosti problematiky

Kontakt pro odbornou veřejnost:

Kateřina Bucher Jará

specialistka síťování

sitovani@icpraha.com | +420 777 867 861

Co nabízíme cizincům

- Odborné právní a sociální poradenství
- Tlumočení a doprovody do veřejných institucí (úřady, nemocnice, školy apod.)
- Kurzy českého jazyka
- Semináře zaměřené na sociokulturní orientaci v českém prostředí
- Adaptačně integrační kurzy

Kontakt pro cizince:

info@icpraha.com | +420 252 543 846

DOPROVODY A TLUMOČENÍ NA ÚŘADECH

Pro cizince, kteří dobře neovládají český jazyk, je složité se v Praze zorientovat a najít potřebné informace. V tom jim pomáhají **interkulturní pracovníci**, kteří poskytují asistenci (včetně tlumočení) při jednání mezi cizinci a veřejnými institucemi. Kromě znalosti jazyka disponují znalostí specifik jednotlivých komunit cizinců žijících v Praze a umějí tak překonávat kulturní i jazykovou bariéru mezi nimi a zaměstnanci veřejných institucí, např. úřadů. Při tlumočení dokáží vystoupit z tlumočnické role a vysvětlit kulturní rozdíly, mohou pomoci cizincům vyplnit různé formuláře nebo zdůraznit důležitost dodržování lhůt.

Je velice žádoucí, pokud je úředník proaktivní a **informuje cizince** o možnostech **využití služeb interkulturního pracovníka - tlumočníka** a předá mu leták ICP (případně jiné NNO zabývající se integrací cizinců). Může také kontaktovat interkulturního pracovníka sám a probrat s ním danou situaci i potřebu tlumočení.

Kde všude tlumočíme

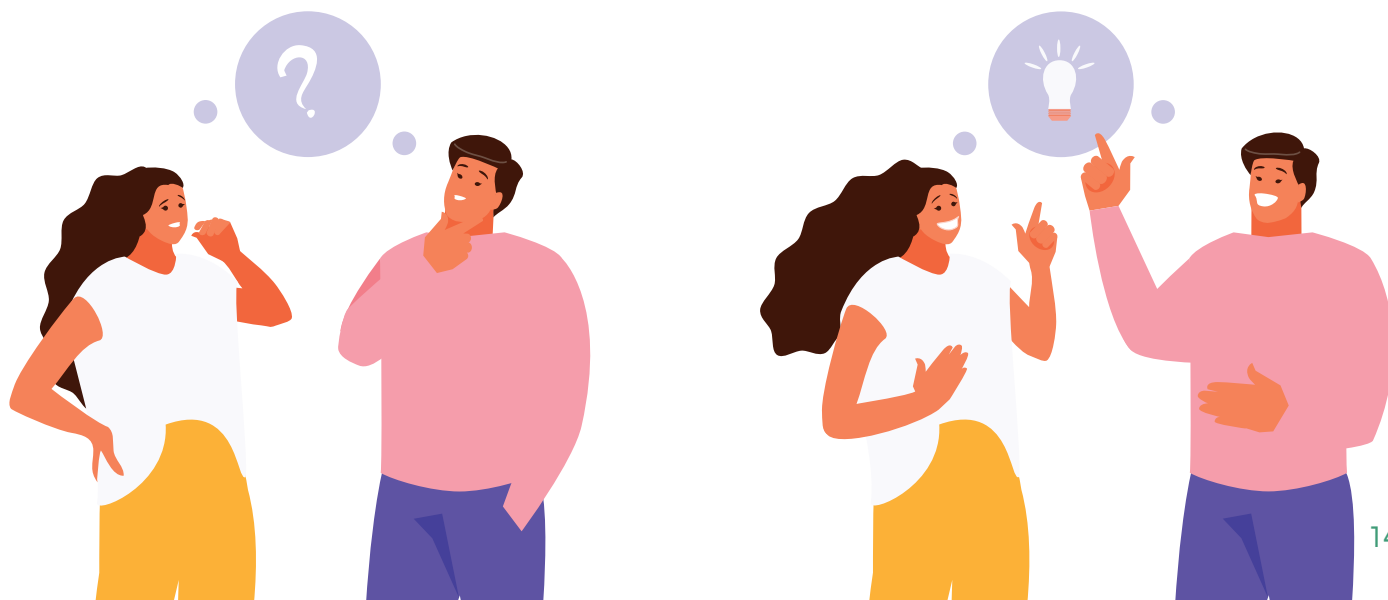
- Úřady městských částí - živnostenský odbor, sociální odbor, matrika apod.
- Magistrát hl. m. Prahy - odbor dopravněsprávních činností apod.
- ZŠ, MŠ - třídní schůzky, zápisy, komunikace s rodiči
- Zdravotní oblast - návštěvy lékařů, nemocnic
- Úřady práce
- OAMP

Kontakt pro objednání tlumočnicků

Veronika Kramářeková

vedoucí interkulturní práce

v.kramarekova@icpraha.com | +420 777 026 460

SOCIÁLNÍ A PRÁVNÍ PORADENSTVÍ

Odborníci na poradenství pomáhají při řešení různých záležitostí, se kterými si cizinci neví rady nebo si jen potřebují ověřit, že postupují správně. Naše poradenství vychází z dlouholetých zkušeností. Hlavním cílem je **klient-cizinec, který se orientuje ve své životní situaci a zná možnosti jejího řešení**. Dalším z cílů je posílit samostatnost a kompetence cizinců, předcházet sociálnímu vyloučení prostřednictvím pomoci, podpory a poskytnutí potřebných informací.

Příklady témat, která řešíme na sociálním a právním poradenství

- poradenství ohledně pobytu v ČR
- pracovněprávní poradenství a poradenství týkající se postavení na trhu práce
- asistence při hledání školy / práce / lékaře / bydlení (včetně sociálních bytů)
- informace o sociálním systému (pojištění, důchod, mateřská, soc. dávky apod.)
- asistence při hledání práce, psaní životopisu i motivačního dopisu
- poradenství ohledně manželství, narození, úmrtí a komunikace s matrikami
- získání státního občanství
- konzultace ohledně uznání zahraničního vzdělání
- pomoc se založením živnostenského oprávnění
- konzultace ohledně zdravotního pojištění a orientace v systému zdravotnictví
- asistence v oblasti vzdělávání (např. hledání vhodných kurzů češtiny pro dospělé a děti)

Kontakt pro objednání na poradenství

info@icpraha.com | +420 252 543 846

TERÉNNÍ PRÁCE NA LOKÁLNÍ ÚROVNI

V ICP máme také více než 10 letou **zkušenost s terénní prací**, která umožňuje vyhledávat cizince a komunikovat s nimi přímo v jejich přirozeném prostředí (např. obchody, tržnice, ubytovny, salony apod.). Cizince pomocí terénní práce **aktivně oslovujeme**, informujeme je o našich či jiných návazných službách a možnostech řešení různých situací.

Dalším přínosem terénní práce je **monitoring situace cizinců v Praze** a shromažďování informací o různých jevech, které jsou v daných komunitách aktuální. Pro monitoring má ICP **unikátní geosoftware**, díky kterému má přehled o tom, jaká místa v Praze terénní interkulturní pracovníci navštívili a jak častý kontakt v dané lokalitě byl.

ICP nabízí **spolupráci v terénní práci** dalším subjektům - městským částem, MHMP, policii či jiným NNO. Pokud byste měli zájem o předání určité informace směrem k migrantům, o účast našich interkulturních terénních pracovníků při vaší běžné práci v terénu apod., můžete se obrátit na specialistku síťování na emailu **sitovani@icpraha.com**.

Příklady dobré praxe

ICP realizovalo společnou terénní práci s MČ Praha 11, která si kladla za cíl informovat cizince o aktivitách MČ zaměřených na cizince, o službách ICP, nabídnout možnost asistence na místě nebo poradenství v ICP. Terénní práce se zúčastnila i pracovnice sociálního odboru, která koordinuje na MČ Praha 11 agendu integrace cizinců. Díky tomu se dozvěděla o fungování interkulturní komunikace s cizinci v jejich přirozeném prostředí a bylo pro ni přínosné vidět, jak cizinci pracují a co na lokální úrovni řeší.

MHMP chtěl na začátku roku 2021 informovat kromě českých podnikatelů i cizince, kteří mají v centru Prahy obchody/provozovny, o vyhlášce, která zakazuje určité způsoby reklamy, aby tak zabránila vizuálnímu smogu v Praze. Ve spolupráci s ICP byly přeloženy informační letáky, které pak terénní pracovníci roznášeli po místech, kde podnikají cizinci. Cizinci tak byli informováni o vyhlášce a samotném Manuálu pro kultivovanou Prahu, o pokutách a možnostech čerpání dotací na změnu vzhledu provozovny a byly jim zodpovězeny případné dotazy.

SPOLUPRÁCE A SÍŤOVÁNÍ S MČ

ICP již od počátku své činnosti **úzce spolupracuje s MČ** a snaží se je informovat o možnostech realizace aktivit na podporu integrace cizinců. Se vši skromností můžeme poznamenat, že nespočet těchto aktivit MČ na území hlavního města by se bez iniciování ze strany ICP vůbec neuskutečnilo.

V červenci 2019 vznikla v ICP nová **pozice “specialistka síťování”**. Ta zajišťuje síťování a předávání příkladů dobré praxe mezi aktéry integrace, monitoring situace a poskytování metodické podpory. Na městských částech se snaží o **navazování dlouhodobé spolupráce** - komunikuje s koordinátory integrace, s vedoucími odborů či vedením radnice, ale i se zástupci organizací zřizovaných MČ (např. kulturní centra a kulturní domy). Dále navštěvuje jako zástupce ICP komunitní plánování na MČ, pracovní skupiny zaměřené na cizince či porady ředitelů ZŠ a MŠ, které organizuje odbor školství MČ. Zároveň se snaží o navázání spolupráce a informování o tématu integrace na těch MČ, kde agenda integrace cizinců zatím není zavedena.

Specialistka síťování ICP se intenzivně věnuje integraci cizinců ve veřejných institucích v Praze a má kontakty na odborníky z řad zástupců ÚMČ, MHMP, MV, školských zařízení, dalších NNO apod. Pokud byste potřebovali propojit s dalšími aktéry v oblasti integrace cizinců (např. pro získání příkladů dobré praxe či konzultace různých témat), neváhejte specialistku síťování kontaktovat na emailu **sitovani@icpraha.com**.

PLATFORMY

MÍSTO NEJEN PRO SÍŤOVÁNÍ A PŘEDÁVÁNÍ ZKUŠENOSTÍ

Regionální poradní platforma

ICP vytváří jedinečný prostor pro setkávání aktérů na poli integrace cizinců v hl. m. Praze – Regionální poradní platformu (RPP). Ta sdružuje členy z řad MHMP, jednotlivých městských částí, NNO, migrantských sdružení, státních institucí, školských a vzdělávacích zařízení a mezinárodních organizací. RPP je místem pro vzájemné sdílení zkušeností a prezentaci zajímavých projektů a novinek z oblasti integrace cizinců. Členové RPP se pravidelně podílejí na tvorbě Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců a na přípravě navazujících Akčních plánů.

Poradní platforma MČ a MHMP

Dalším místem pro síťování odborné veřejnosti v hl. m. Praze je Poradní platforma MČ a MHMP, která slouží pro setkávání zástupců MČ (primárně koordinátorů agendy integrace cizinců na ÚMČ), zástupců oddělení národnostních menšin a cizinců na MHMP a zástupců ICP. Právě odd. národnostních menšin a cizinců z MHMP tuto platformu organizuje. Členové platformy jsou pravidelně informováni o významných opatřeních, aktivitách a akcích týkajících se oblasti integrace migrantů.

Poradní platforma odborů školství MČ

Pro odborníky z oblasti školství doporučujeme pro zasíťování navštěvovat Poradní platformu odborů školství MČ. Tato platforma se speciálně zaměřuje na oblast vzdělávání a začleňování dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem, resp. dětí a žáků migrantů. Platforma představuje důležitý zdroj informací o potřebách MČ v dané oblasti a zajišťuje podněty pro možnost formulování cílů k danému tématu. Jedná se např. o novinky v legislativních změnách, podpůrných službách, způsobech financování. Platforma funguje pod koordinací odboru školství, mládeže a sportu MHMP v součinnosti s odd. národnostních menšin a cizinců.

METODICKÁ PODPORA

ICP poskytuje také metodickou podporu především pro zaměstnance úřadů MČ, ale i pro další odbornou veřejnost. Jedná se o **letáky a další pomocné materiály**, které mají za cíl usnadnit odborné veřejnosti práci, předat jim příklady z praxe, know how či všeobecně známé informace, které by si museli sami složitě dohledávat.

Kromě vlastních metodických materiálů máme přehled i o metodických materiálech, které vytvořily jiné neziskové organizace, MHMP apod.

Distribuce letáků ICP a MHMP

dle potřeby a zájmu můžeme dodat na MČ následující materiály:

- leták ICP pro klienty v různých jazykových mutacích
- leták ICP pro odbornou veřejnost s “Desaterem pro komunikaci s cizinci”
- Informační brožura o Praze – V Praze jsme doma (možno dodat v jazykových mutacích: čeština, ruština, ukrajinština, vietnamština, angličtina)
- letáky a propagační materiály k webu www.metropolevsech.eu
- letáky a vizitky k aplikaci pro cizince Prager
- vizitka s odkazem na seznam interkulturních pracovníků z webu MHMP

Informujte cizince žijící v Praze o mobilní aplikaci Prager, kterou provozuje ICP. Aplikace představuje základní rozcestník informací a funguje v šesti jazykových mutacích.

TIPY PRO KOMUNIKACI S CIZINCEM

1. MLUVÍME JEDNODUŠE

Používáme krátké věty a vyhýbáme se odborným i slangovým výrazům. Při vysvětlování názorně ukazujeme - např. čísla na prstech, datum v kalendáři, místa na vyplnění v dokumentech apod.

3. SNAŽÍME SE VYTVOŘIT KLIDNÉ PROSTŘEDÍ

Aby se cizinec mohl soustředit na konverzaci, při vysvětlování se snažíme nemít zapnuté rádio, nemluvit na něj ve více lidech zároveň a nevytvářet na něj tlak zvyšováním hlasu.

2. JSME TRPĚLIVÍ

Čeština je velice těžký jazyk a pro cizince je složité mluvit bez přízvuku a chyb. Může se stát, že nebudete rozumět, co se vám cizinec snaží říct. V takovém případě ho požádejte o zopakování nebo se pokuste poradit mu pomocí slovníku či použitím mezinárodního slova.

4. KULTURNÍ ODLIŠNOSTI NEBEREME JAKO ZNÁMKU NESLUŠNOSTI

Co je pro nás automaticky zdvořilé, nemusí být projev zdvořilosti pro cizince a naopak. Tyto rozdíly v chování bychom si neměli brát osobně.

5. INFORMACE POSKYTUJEME JAK ÚSTNĚ, TAK PÍSEMNĚ

Nejdůležitější informace a instrukce pro další postup (datum, místo setkání, potřebné dokumenty apod.) předáme na konci schůzky v písemné podobě.

Používáme konkrétní slovní obraty (např. místo „příští týden v pondělí“ napíšeme konkrétní datum).

Při psaní ručně používáme tiskací písmo. Některé věci můžeme i nakreslit.

TLUMOČENÍ MŮŽE CIZINCI OBJEDNAT ÚŘEDNÍK, NEBO SI HO ZAJISTÍ CIZINEC SÁM

Kontakty najdete na zadní straně tohoto letáku.

6. OVĚŘUJEME, ZDA CIZINEC INFORMACÍM POROZUMĚL

Vždy poprosíme cizince, aby nám zopakoval, na čem jsme se domluvili, a to po každém důležitém sdělení. Pokud zjistíme, že cizinec nerozuměl, zkusíme použít jiná slova či stavbu věty.

A KDYŽ
ČESKY
NEROZUMÍ
A POTŘEBUJE
TLUMOČNÍKA?

7.

Vždy preferujeme odborné tlumočení před tlumočením rodinným příslušníkem, který nemusí poskytnout doslovný překlad. Za rodinné příslušníky se navíc často vydávají agentury, které si za tlumočení účtují vysoké finanční odměny.

8.

Vždy komunikujeme a udržujeme oční kontakt s cizincem, nikoliv s jeho tlumočníkem. Cizinec by měl mít vždy hlavní roli.

9.

Hovoříme pomalu a v krátkých větách, aby byl tlumočník schopen vše důležité pochytit a zprostředkovat.

10.

Cizinec by měl veškeré informace získat během schůzky a měl by mít možnost zeptat se na vše, co ho zajímá, aby neměl potřebu se posléze doptávat tlumočníka.

Jen

33%

ze všech sociálních dávek
je vyplaceno cizincům
žijícím v ČR.

Předsudky se šíří tam, kde nejsou fakta

Nezabýdely se i u vás?

Zjistěte na www.atlaspredsudku.cz.

*Zdroj: MPSV, údaje jsou ke dni 31.12.2019 a zahrnují všechny legálně pobývající cizince v ČR, z nichž 1,9% bylo vyplaceno občanům ze zemí EU a 1,4% občanům ze zemí mimo EU.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

INTEGRAČNÍ
CENTRUM
PRAHA

Projekt Integrační centrum Praha X, registrační číslo
CZ.12.01.02/00/23_008/0000007, je spolufinancován Evropskou
unií a z rozpočtu Ministerstva vnitra České republiky.